

меньше всего учитывали существующие традиции и достижения. В советские времена были заложены основы современных законодательных подходов и взглядов на формы вины.

Ключевые слова: история, уголовное законодательство, вина, форма вины, смешанная форма вины, понятие.

Summary

Pushkar O. Development of criminal legislation concerning mixed fault.

Researched the development of criminal legislation concerning mixed fault. Was determined that during the formation the Roman state, the first time the history of world of legal thought, have been developed basis of liability for deliberate and incautious of crimes. The further development of understanding of the guilt finds its reflection in the works of the Roman jurists, where the form of guilt is determined the three degrees of. As regards development of the Ukrainian criminal law, the first analogs of modern ideas about guilt are in the monument of Old law – Ruska Pravda, Litovski Statute. As for those Ukrainian lands, what were in future the Russian Empire, it development of the law was carried towards the incorporation of the prior legal system in imperial, i.e. the criminal law the least take into account the existing traditions and achievements. In Soviet times, laid the foundations of modern legal approaches and views form of guilt.

Key words: history, criminal legislation, guilt, form of guilt, a mixed form of guilt, notion.

УДК 343.364

О. Р. РОМАНИШИН

Олена Романівна Романишин, здобувач Київського університету права НАН України

ОКРЕМІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА НЕЗАКОННІ ДІЇ ЩОДО МАЙНА, НА ЯКЕ НАКЛАДЕНО АРЕШТ, ЗАСТАВЛЕНОГО МАЙНА АБО МАЙНА, ЯКЕ ОПИСАНО ЧИ ПІДЛЯГАЄ КОНФІСКАЦІЇ (СТ. 388 КК УКРАЇНИ)

Одним із найбільш проблемних питань у сфері здійснення правосуддя є забезпечення належного виконання судових рішень, як остаточних, так і проміжних. Відповідно до п. 4 Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015 одним із основних напрямів реформування судочинства та правових інститутів визнано реорганізацію системи виконання судових рішень та підвищення ефективності виконавчого провадження¹.

У науці кримінального права питання відповідальності за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації, були предметом дослідження багатьох науковців, серед яких можна виокремити наукові праці В. І. Борисова, І. А. Вартилицької, В. А. Головчука, С. О. Іваницького, В. О. Навроцького, О. О. Соболевої, В. І. Тютюгіна, М. І. Омеляненка, Є. В. Фесенка та інших. Проте, дослідження питань особливостей кримінально-правової кваліфікації за ст. 388 КК України, зокрема в частині кваліфікації дій щодо майна, яке підлягає спеціальній конфіскації як виду заходу кримінально-правового характеру, а також врахування під час кваліфікації за ст. 388 КК України практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), не проводилось. Тому метою статті є дослідження особливостей кримінально-правової кваліфікації за ст. 388 КК України, зокрема і суспільно небезпечних дій, що полягають у незаконних діях із майном, яке підлягає спеціальній конфіскації та врахування під час кваліфікації практики ЄСПЛ щодо права на мирне володіння майном.

Кримінально-правові норми, які забезпечують охорону порядку виконання судових рішень, розміщені в розділі XVIII Особливої частини КК України. Слушною є позиція М. І. Омеляненка, яка зазначає, що до родового об'єкта злочинів проти правосуддя включені й суспільні відносини, що забезпечують обов'язковість процесуальних актів². Слід зазначити, що до злочинів, які забезпечують охорону порядку виконання судового рішення судів всіх юрисдикцій належить: 1) ст. 382 КК України (невиконання судового рішення); 2) ст. 388 КК України (незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації). При цьому, на думку В. А. Головчука: «стосовно загальних норм, які передбачають відповідальність за посягання на порядок виконання судових рішень (ст. 382, ч. 1 ст. 388 КК України), існують спеціальні норми, які встановлюють відповідальність за посягання на порядок відбування покарань (ч. 2 ст. 388, ст.ст. 389, 390 КК України)³. Таким чином, у ст. 388 КК України встановлено відповідальність як за незаконні дії з майном, що арештовано згідно з нормами процесуального законодавства різних судових юрисдикцій, так і за невиконання покарання у виді конфіскації майна.

У ч. 1 ст. 388 КК України встановлено відповідальність за розтрату, відчуження, приховування, підміну, пошкодження, знищення майна або інші незаконні дії з майном, на яке накладено арешт, із заставленим майном або майном, яке описано, чи порушення обмеження (обтяження) права користуватися таким майном. За ч. 2 ст. 388 КК України відповідальність настає в разі, коли вищезазначені дії вчинені щодо майна, яке підлягає конфіскації за рішенням суду, що набрало законної сили.

Злочини, передбачені у ч.ч. 1, 2 ст. 388 КК України, за об'єктивною стороною віднесені до злочинів із формальним складом і для кваліфікації незаконних дій щодо майна не вимагається встановлення настання суспільно небезпечних наслідків у вигляді майнової шкоди державі, фізичній чи юридичній особі. Така позиція законодавця пов'язана із тим, що невиконання проміжних процесуальних актів під час здійснення судочинства напряду впливає на можливість виконання остаточного судового рішення і суспільна небезпека злочину, передбаченого ст. 388 КК України, полягає у вчиненні дій, заборонених судовим рішенням, щодо майна, належність якого певній конкретній особі є спірною з огляду на наявність судової процедури доказування його незаконного походження, необхідності відшкодувати завдану шкоду за рахунок такого майна, виконати покарання у виді конфіскації майна за вчинення тяжкого або особливо тяжкого корисливого злочину тощо. Також невиконання остаточного судового рішення, згідно з яким майно підлягає конфіскації унеможливує виконання цього виду покарання.

Таким чином, ст. 388 КК України є кримінально-правовим засобом охорони порядку виконання судових рішень в частині вирішення судами спірних питань майнового характеру, або ж конфіскації такого майна. У юридичній літературі зазначається те, що: «предметом злочину, передбаченого у ст. 388 КК України, є майно, що має особливий правовий статус, а саме, згідно з ч. 1 ст. 388 КК України власник або інший законний володілець цього майна внаслідок його опису або накладення на нього арешту позбавляється права ним розпоряджатися і обмежується в праві ним користуватися; а за ч. 2 цієї статті повністю втрачає право власності на майно, оскільки з моменту набуття рішенням суду законної сили про конфіскацію майна останнє переходить у власність держави (ч. 2 ст. 317, п. 10 ч. 1 ст. 346 ЦК України)»⁴. В одному із науково-практичних коментарів до КК України вказано, що майно може бути описано й на нього може бути накладений арешт як захід забезпечення: а) відшкодування шкоди, спричиненої злочином чи іншим правопорушенням; б) задоволення позовних вимог у цивільному, господарському та кримінальному провадженні (ст. 170 КПК, ст. 152 ЦПК, ст. 67 ГПК, ст.ст. 52, 57 Закону України «Про виконавче провадження»); в) застосування так званої спеціальної конфіскації і конфіскації майна як заходу адміністративного стягнення чи виду кримінального покарання (ст.ст. 100, 170 КПК, ст. 29 КУпАП, ст. 59 КК, ст. 465 МК); г) боргових, податкових та інших майнових зобов'язань⁵. Таким чином, суб'єкт злочину, передбаченого у ст. 388 КК України є спеціальним, який уповноважений на вчинення дій щодо майна з особливим правовим статусом або ж утриматися від певних дій щодо такого майна. Це особа, якій це майно ввірено, представник банку або іншої фінансової установи, який здійснює банківські операції з коштами, на які накладено арешт. При цьому, згідно ч. 1 ст. 170 КПК захід забезпечення кримінального провадження у виді арешту майна може бути застосовано також до майна третіх осіб, яке може підлягати спеціальній конфіскації. Такими особами є особи, які отримали чи придбали в підозрюваної, обвинуваченої чи засудженої особи майно безоплатно або в обмін на суму, значно нижчу ринкової вартості, або знали чи повинні були знати, що мета такої передачі – отримання доходу від майна, здобутого внаслідок вчинення злочину, приховування злочину та/або уникнення конфіскації.

Слід зазначити, що 23 грудня 2015 р. набув чинності Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»⁶. Цей закон вводить у дію через шість місяців з дня набрання ним чинності. У ч. 1 ст. 2 цього Закону вказано, що Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, та/або з управління активами, на які накладено арешт або які конфісковано у кримінальному провадженні. Згідно ст. 20 цього Закону Національне агентство здійснює управління активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, шляхом: 1) прийняття активів на збереження у разі, якщо суд визнає, що вони не можуть бути залишені у користуванні підозрюваного чи іншого володільця майна; 2) здійснення контролю: за збереженням активів, на яке накладено арешт, їх економічної вартості; за додержанням власником чи володільцем активів, іншими юридичними чи фізичними особами відповідних обмежень чи заборон, встановлених ухвалою слідчого судді або суду щодо арештованих активів.

Таким чином, оскільки цей орган державної влади буде відповідальним за управління арештованими активами, у тому числі у виді контролю за особами, яким арештоване майно передано на зберігання та конфіскованими активами, які підлягають зверненню в дохід держави, службові особи цього державного органу будуть визнаватися спеціальними суб'єктами злочину, передбаченого ч.ч. 1, 2 ст. 388 КК України, що вимагає внесення відповідних доповнень до ст. 388 КК України.

Оскільки предметом складу злочину, передбаченого ст. 388 КК України, є майно, що має особливий статус, злочини, передбачені ст. 388 КК, слід відмежовувати від злочинів проти власності. Науковець О. О. Соболева наголошує на тому, що таке відмежування слід проводити за наступними ознаками: а) предметом злочинів, встановлених ст. 388 КК України, може виступати тільки майно, на яке накладено арешт, яке описане чи підлягає конфіскації, а також кошти (вклади), на які був накладений арешт. У свою чергу, предметом злочинів, встановлених ст.ст. 191, 194 КК може бути будь-яке чуже майно; б) обов'язковим елементом суб'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 191 КК, є корисливий мотив; інший особистий інтерес; інтерес третіх осіб. Злочини, передбачені ст. 388 КК, можуть бути вчинені з будь-яких мотивів; в) якщо за ч. 1 ст. 388 КК України, суб'єкт злочину може бути і власник майна, якому воно ввірено на відповідальне зберігання, то суб'єктом складу злочину, передбаченого ст.ст. 191 та 194 – особа, якій це майно не належить⁷.

У контексті відповідальності за незаконні дії з майном, на яке накладено арешт, хочемо звернути увагу на деякі проблемні питання, які виникають під час кримінально-правової кваліфікації. Одним із проблемних питань при кваліфікації за ч. 1 ст. 388 КК України є співрозмірність арештованого майна тим фінансовим зобов'язанням, які мають бути задоволені за його рахунок. У судовій практиці часто зустрічаються випадки кваліфікації за ч. 1 ст. 388 КК України діянь, що полягали у незаконних діях власника майна із частиною арештованого майна, коли сума арештованого майна в кілька разів перевищувала боргові чи інші зобов'язання, внаслідок яких було накладено арешт. Так, наприклад, згідно вироку Автозаводського районного суду м. Кременчука Полтавської області від 23.08.2013 р. ОСОБА_1 засуджено за ч. 1 ст. 388 КК України за таких обставин: 01.10.2010 р. відкрито виконавче провадження про стягнення з ОСОБА_1 на користь банку заборгованості в сумі 9251,24 грн. Відповідно до акта опису та арешту майна 12.01.2011 р. на 2 автомобілі накладено арешт та передано на відповідальне зберігання ОСОБА_1, який всупереч забороні продав 1 автомобіль, на який накладено арешт⁸. У юридичній літературі зазначається, що «для відповідальності за ст. 388 КК України не має значення вчиняються незаконні дії щодо всього майна, яке є предметом цього злочину, або лише його частки чи окремої речі, за винятком випадків, коли такі дії підпадають під ознаки ч. 2 ст. 11 КК України. Для наявності об'єктивної сторони достатнім є вчинення хоча б одного з альтернативно зазначених в диспозиції ст. 388 КК України діянь»⁹.

Ми погоджуємося із такою позицією, проте під час кваліфікації за ч. 1 ст. 388 КК України варто врахувати і те, що арешт майна має бути пропорційним вимогам, які планується задовольнити у разі його продажу. У вищевказаному випадку сума стягнення складала 9 тис. грн., при цьому накладено арешт на 2 автомобілі, один із яких засуджений продав за 37 тис. грн. Таким чином, вважаємо, що у випадку, коли залишок майна, яке заарештовано у кілька разів перевищує суму стягнення, суди можуть застосовувати до таких випадків положення ч. 2 ст. 11 КК України та визнавати такі дії малозначним діянням.

Слід зазначити, що відповідно до практики ЄСПЛ за ст. 1 Протоколу № 1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, втручання у право власності особи має бути пропорційним тяжкості вчиненого правопорушення (зокрема, рішення ЄСПЛ від 06.11.2008 р. у справі «Ісмаїлов проти Російської Федерації» рішення від 24.01.1994 р. у справі «Раймондо проти Італії», рішення від 09.06.2005 р. у справі «Бакланов проти Російської Федерації» тощо). Разом із тим, втручання у право власності (в контексті пропорційності арешту майна до заявлених вимог) має бути справедливим. У рішенні Конституційного Суду України від 02.11.2004 р. № 15-рп/2004 зазначено, що справедливість – одна з основних засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права. Елементи права, зокрема розмірність, рівність, мораль, об'єднуються якістю, що відповідає ідеології справедливості, ідеї права¹⁰. У справі про податкову заставу Конституційний Суд України щодо співрозмірності втручання у право власності вказав, що «розмір податкової застави виходячи із загальних принципів права повинен відповідати сумі податкового зобов'язання, що забезпечувало б конституційну вимогу справедливості та розмірності. Розмірність як елемент принципу справедливості передбачає встановлення публічно-правового обмеження розпорядження активами платника податків за несплату чи несвочасну сплату податкового зобов'язання та диференціювання такого обмеження залежно від розміру несплати платником податкового боргу»¹¹. Науковець С. П. Погребняк зазначає, що згідно принципу пропорційності, для досягнення певної мети органи влади не можуть накладати на громадян зобов'язання, які перевищують установлені межі необхідності, що впливають з публічного інтересу. Якщо зобов'язання є явно непропорційними, такий захід може бути визнаний недійсним¹². Це складова правомірності обмежень, що використовується також у практиці ЄСПЛ (наприклад, у п. 50 рішення від 29.06.2004 р. у справі «Жовнер проти України»).

Таким чином, вважаємо, що під час кваліфікації вчинення незаконних дій щодо частини описаного чи арештованого майна за ч. 1 ст. 388 КК України, у випадку, коли залишок майна, яке залишилося у кілька разів перевищує суму стягнення, суди можуть застосовувати до таких випадків положення ч. 2 ст. 11 КК України, тобто визнати такі дії малозначними.

Важливим є питання врахування усіх обставин вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 388 КК України, оскільки майно, яке підлягає конфіскації у дохід держави, є, по суті, доходами державного бюджету.

У практиці застосування ч. 2 ст. 388 КК України трапляються випадки, коли суди встановлюють, що внаслідок вчинення дій, передбачених у ч. 2 ст. 388 КК України, шкода не завдана, на підставі цього суд визнає такий факт обставиною, що пом'якшує покарання. Наприклад, згідно вироку Долинського районного суду Івано-Франківської області від 12.03.2013 р. ОСОБА_2 визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 388 КК України. При цьому судом встановлено, що ОСОБА_2 вироком від 18.07.2012 р. засуджений за ст. 246 КК України до покарання у виді штрафу з конфіскацією незаконно здобутої деревини, а речовий доказ у справі: бензопилу марки «СТІНЛ-MS360» конфісковано в дохід держави. Постановою старшого слідчого від 09.05.2012 р. бензопила визнана речовим доказом, на яку слідчим накладено арешт, описано та передано на зберігання ОСОБА_2. Однак ОСОБА_2, знаючи, що відповідно до вироку від 18.07.2012 р., який набрав законної сили, бензопила підлягає конфіскації в дохід держави, відчужив ОСОБА_4 бензопилу, який у подальшому її продав нествановленим слідством особам¹³. Призначаючи покарання суд встановив, що цим злочином шкода не завдана і визнає цей факт обставиною, що пом'якшує покарання.

Разом із тим, у такому випадку шкода завдана державним інтересам, оскільки речовий доказ було конфісковано в дохід держави. Більше того, суспільна небезпека злочину, передбаченого у ч. 2 ст. 388 КК України, полягає в тому, що особа, яка зобов'язана остаточною судовим рішенням передати майно в дохід

держави або інших суб'єктів, умисно не виконуючи таке рішення, реалізовує його на власний розсуд, позбавляючи суб'єктів отримання конфіскованого майна можливості звернути його в дохід, як це визначено судовим рішенням. Таким чином, шкода у вигляді неотриманих платежів завжди настає.

З огляду на значні законодавчі зміни в процесуальному порядку накладення арешту на різні види майна під час кримінального провадження та різновиди його вилучення (конфіскації) необхідно внести зміни до ч. 2 ст. 388 КК України та встановити відповідальність не лише за незаконні дії із майном, яке підлягає конфіскації за рішенням суду, яке набрало законної сили, тобто остаточного рішення у судовій справі, а й за незаконні дії з майном, на яке накладено арешт, що передбачає у разі доведенні вини особи застосування до особи конфіскації такого майна, або ж спеціальної конфіскації (в тому числі і у третіх осіб), або ж застосування окремих видів конфіскації майна, які містяться у деяких санкціях статей Особливої частини КК України. Так, наприклад, у санкції ч. 2 ст. 332 КК України встановлено обов'язкову конфіскацію транспортних засобів або інших засобів вчинення злочину. Таким чином, у разі відчуження транспортного засобу, на яке накладено арешт під час кримінального провадження, до постановлення вироку у справі, відповідне майно не зможе бути конфісковане згідно санкції статті. На сьогодні вищезазначені дії отримують кваліфікацію за ч. 1 ст. 388 КК України як відчуження майна, на яке накладено арешт. Наприклад, згідно вироку Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 06.03.2013 р. ОСОБА_1 визнано винним у вчиненні злочину передбаченого ч. 1 ст. 388 КК України за таких обставин: ОСОБА_1 порушив взяте на себе зобов'язання, а саме: самовільно, до завершення розгляду кримінальної справи в суді, реалізував речовий доказ, – автомобіль марки «Mazda Xedox 9 2.0l», який в ході розслідування кримінальної справи був визнаний речовим доказом і переданий йому на відповідальне зберігання¹⁴. Слід зазначити, що у випадку засудження особи за ч. 2 ст. 332 КК України транспортний засіб підлягав обов'язковій конфіскації в дохід держави. Таким чином, з огляду на санкцію ч. 2 ст. 332 КК України, обвинувачений знав про неминучість конфіскації автомобіля.

Варто зазначити, що в багатьох санкціях статей Особливої частини КК України є вказівки на застосування конфіскації окремих предметів (транспортних засобів, випущеної продукції тощо). Також, у ст. 96-1 КК України наведено перелік статей Особливої частини КК України, за яким до засудженого за вчинення злочину, передбаченого в цьому переліку, застосовується спеціальна конфіскація як захід кримінально-правового характеру, навіть поряд із конфіскацією майна як додатковим видом покарання. У такому разі й арешт майна у кримінальному провадженні обґрунтовується також тим, що таке майно може підлягати конфіскації, спеціальній конфіскації, або може бути конфісковане з огляду на особливості санкції конкретної статті Особливої частини КК України.

Враховуючи наведене, вважаємо, що відповідальність за незаконні дії з майном, до якого застосовано захід забезпечення кримінального провадження у виді арешту, яке може підлягати конфіскації (як виду покарання), конфіскації з огляду на вказівку про таке майно у санкції (у виді часткової конфіскації майна певного конкретного виду), спеціальній конфіскації з огляду на вимоги ст. 96-1 КК України, має наставати за ч. 2 ст. 388 КК України.

Враховуючи конституційний принцип справедливості, а також принципи пропорційності та співрозмірності в аспекті втручання у право власності особи, вважаємо, що під час кваліфікації за ч. 1 ст. 388 КК України за вчинення незаконних дій щодо частини описаного чи арештованого майна, коли залишок майна, яке залишилося після вчинення незаконних дій, у кілька разів перевищує суму стягнення, суди можуть застосовувати до таких випадків положення ч. 2 ст. 11 КК України, визнаючи такі дії малозначними.

¹ Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки: Указ Президента України від 20.05.2015 № 276/2015: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>.

² *Омельяненко М. І.* Про місце ст. 388 КК України у системі норм про відповідальність за злочини проти правосуддя: вихідні засади / М. І. Омельяненко // Теоретичні та прикладні проблеми кримінального права України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Луганськ, 20–21 травня 2011 р.). – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. – 368 с. – С. 366.

³ *Головчук В. А.* Кримінально-правова охорона порядку виконання судових рішень: дис. ... канд. юрид. наук 12.00.08 / Головчук Віталій Анатолійович. – К., 2012. – 209 с. – С. 170–171.

⁴ Злочини проти правосуддя: навч. посіб. за заг. ред. проф. В. І. Борисова, проф. В. І. Тютюгіна. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. – 155 с. – С. 115.

⁵ Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х.: Право, 2013. – Т. 2 : Особлива частина / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. – 2013. – 1040 с. – С. 888.

⁶ Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 року № 772-VIII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/772-19/page>

⁷ *Соболева О. О.* Кримінальна відповідальність за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації / дис. канд. юрид. наук 12.00.08 / Соболева Ольга Олександрівна. – Луганськ, 2012: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mydisser.com/ua/catalog/view/6/348/9363.html>

⁸ Вирок Автозаводського районного суду м. Кременчука Полтавської області від 23 серпня 2013 року / справа № 524/7501/13-к р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/33123730>

⁹ Злочини проти правосуддя: навч. посіб. / за заг. ред. проф. В. І. Борисова, проф. В. І. Тютюгіна. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. – 155 с. – С. 118.

¹⁰ Рішення Конституційного Суду України від 02.11.2004 року у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень ст. 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) / Справа № 1-33/2004: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04>

¹¹ Рішення Конституційного Суду України від 24.03.2005 року (справа про податкову заставу) / Справа № 1-9/2005: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-05>

¹² *Погребняк С. П.* Принцип пропорційності в Українській юридичній практиці та практиці ЄСПЛ / С. П. Погребняк // Правове забезпечення ефективного виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини: зб. наук. ст. Міжнар. наук. практ. конф. (Одеса, 15.09.2012) / за ред. д.ю.н., проф., академіка С. В. Ківалова; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса: Фенікс, 2012. – С. 297 (С. 294 – 310).

¹³ Вирок Долинського районного суду Івано-Франківської області від 12 березня 2013 року / Справа № 343/353/13-к: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/29860967>

¹⁴ Вирок Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 06.03.2013 року / Справа № 712/21218/12: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/30166547>

Резюме

Романішин О. Р. *Окремі питання кримінально-правової кваліфікації за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації (ст. 388 КК України).*

У статті досліджуються питання кримінально-правової кваліфікації за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації (ст. 388 КК України). Проведено розмежування ст. 388 КК України із злочинами проти власності. Запропоновано правило кваліфікації за ст. 388 КК України з урахуванням принципу пропорційності. Визначено шляхи удосконалення кримінальної відповідальності за незаконні дії з майном, що підлягає спеціальній конфіскації згідно ст. 96-1 КК України.

Ключові слова: судове рішення, арешт, конфіскація, спеціальна конфіскація, покарання, кримінально-правова кваліфікація, заходи кримінально-правового характеру.

Резюме

Романішин О. Р. *Отдельные вопросы уголовно-правовой квалификации за незаконные действия в отношении имущества, на которое наложен арешт, заложенного имущества или имущества, которое описано или подлежит конфискации (ст. 388 УК Украины).*

В статье исследуются вопросы уголовно-правовой квалификации за незаконные действия в отношении имущества, на которое наложен арешт, заложенного имущества или имущества, которое описано или подлежит конфискации (ст. 388 УК Украины). Проведено разграничение ст. 388 УК Украины с преступлениями против собственности. Предложено правило квалификации по ст. 388 УК Украины с учетом принципа пропорциональности. Определены пути совершенствования уголовной ответственности за незаконные действия с имуществом, которое подлежит специальной конфискации согласно ст. 96-1 УК Украины.

Ключевые слова: судебное решение, арешт, конфискации, специальная конфискации, наказание, уголовно-правовая квалификация, меры уголовно-правового характера.

Summary

Romanyshyn A. *Selected issues of criminal law qualifications for illegal actions in respect of property has been seized, mortgaged property or property that describes whether subject to confiscation (art. 388 of the Criminal Code of Ukraine).*

The article deals with the question of criminal law qualifications for illegal actions in respect of property has been seized, mortgaged property or property that describes whether subject to confiscation (art. 388 of the Criminal Code of Ukraine). A distinction century. 388 of the Criminal Code of Ukraine crimes against property. A rule qualification under Art. 388 Criminal Code of Ukraine on the principle of proportionality. Ways of improving the criminal liability for illegal acts of property that is subject to special confiscation under Art. 96-1 of the Criminal Code of Ukraine.

Key words: judgment, arrest, confiscation, special confiscation, punishment, criminal legal qualification, measures criminal law.

УДК 343.361

С. О. ЯЩЕНКО

Світлана Олександрівна Ященко, здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 389-1 КК УКРАЇНИ

Кримінальна відповідальність за умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості встановлена ст. 389-1. У юридичній літературі зазначається, що ст. 389-1 КК України є спеціальною нормою щодо ст. 382 КК України і одночасно загальною нормою щодо ст.ст. 389, 391, 392, 393 КК України¹. І якщо з першою частиною цього твердження у цілому можна погодитися, то його друга частина викликає